

ציודה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך | פרשת בחקתני

גליון מס' 187 התשפ"ד

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב. ונאמר אמן

בדרך הפרשה

שתהיו עמלים בתורה

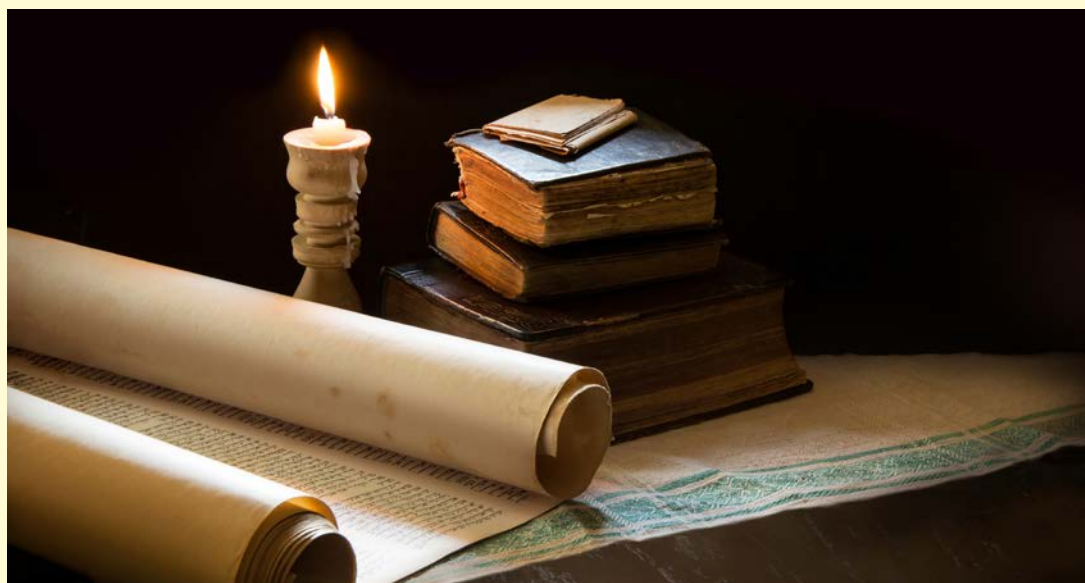
אם בחקתי תלכו (כו, א)

באר רש"י: "יכול זה קיום המצוות, כשהוא אומר 'ואת מצוותי תשמרו', הרי קיום המצוות אמור, הא מה אני מקיים 'אם בחקתי תלכו', שתהיו עמלים בתורה".
לבחורי ישיבה קל יותר להיות עמלים בתורה, אבל עמל התורה מחייב בכל גיל ובכל מצב. גם בשעת "קביעות

עמים לתורה" אפשר לעמל, ולעשות את התורה עקר והמלאכה טפל. בחיוב עמים לתורה חייב כל יהודי!

היצר הרע הקטן

רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: שמעתי בשם רבי ירוחם ממיר זצ"ל שאמר כמה פעמים: "אינני מפחד מיצר הרע גדול, הפחד שלי הוא מיצר הרע קטן", הינו, מול יצר הרע גדול המסית לחטא - יותר קל להתמודד,

מהגמרא. למד ולמד בטוב טעם ובגזעשמאק מיחד. הגיעה תקופה שהבולשביקים סגרו את תלמודי התורה, ונאלצו ללמד במחבוא. יום אחד גילה שוטר את מקום המחבוא בו למדו הילדים עם אותו מלמד. נכנס למחסן, תפס ילד אחד ונסה למשכו החוצה כדי לעצרו בגין למוד תורה בצבור, למען ישמעו ויראו...

המלמד לא הבחין בתחלה, אבל כיון שהיה בלאגן - הגביה את עיניו וראה שוטר מושך ילד. קם ממקומו בחמה שפוכה, מהר לקראת השוטר, הכהו כפמה מכות אגרוף וקרא לו: "חצוף, מנוול!"

היה להם ממש גס. השוטר פנראה חשב שזה שד ממש, כי ברוסיה להכות שוטר זו ספנת ענש מות מידי, והנה הוא מקבל מכות הגונות... השוטר פשוט אבד את הבטחון עצמי, יצא וכרת מהמקום, והילדים מהרו להתפזר.

למחרת שאל אותו רבי חיים: "תאמר לי, איך לא היה לה פחד? נכון, היה לה גס, אבל איך עשית זאת, כה להכות שוטר מכות נאמנות?"

השיב לו המלמד הצדיק: "כנראה שהרב לא שמע מה שהיה. היינו באמצע התוספות, הספרתי את התוספות, ממש באמצע, וכדייק אז אותו שייגץ נכנס פנימה. וכי הרב שמע כזו חצפה, להפריע באמצע למוד התוספות!?"

כל מלה נוספת - מיתרת!
"אם בחקתי תלכו - שתהיו צמלים בתורה."
(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן ויקרא)

אך יש לפחד מאד מיצר הרע האומר לאדם 'להסתפק במועט' ברוחניות... יצר הרע קטן. מאותו יצר הרע הוא פחד מאד.

אבי ז"ל היה הולך לשמע את שיחותיו של המשגיח מפוניבז' זצ"ל, והוא לקח אותי עמו, עוד בעודי ילד קטן ממש. וחרוט בזכרוני לפני יותר מחמשים שנה פעלים צעיר, איך המשגיח קרא באזני התלמידים, הזהיר והתריע שוב ושוב [בתרגום מאידיש לעברית]: "ילדים יקרים! אם תחיו פשוט תשארו פשוטים".
אם מסתפקים בחיי רוחניות פשוטים, נשארים אדם קטן כל החיים.

עוד שמעתי מפיו של המשגיח זצ"ל שהיה אומר: הנה חז"ל אומרים: 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו'. להיכן שרוצה, לשם מובילים אותו!...

בוֹעֵר לוֹ הַתּוֹסְפוֹת

המבט, ראוי שהיה - לשאיפות גבוהות, לחיי תורה. הגדולים הללו, שהיו צמאים לתורה, היה זה מפיון שחשו את המתיקות שבתורה. גם דף גמרא אחד, אפשר לחזור עליו שוב ושוב, להבינו היטב, ולהרגיש מתיקות. חוזרים על מסכת משניות אחת - שוב ושוב, מבינים אותה וקונים אותה, ומתמלאים שבע ואשר. שמעתי עבדה, שאם אתם יודעים אותה - אין לי מה להוסיף, אך אם אינכם יודעים - חובה לשמע אותה. בכריסק היה מלמד חשוב מאד, שרבי חיים זצ"ל שלח את ילדיו ללמד דוקא אצלו. אותו מלמד, בשעת הלמוד לא הגביה את עיניו

בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה

מכם רבבה ירדפו, שזוהי העצמה היותר גדולה, לשם מה היא כתבה "וירדפו מכם חמשה מאה?"
ובאמת לפי פרוש רש"י השאלה לא קשה, משום שהתורה רצתה ללמד אותנו פרק בעבודת ה', שכל שלומדי התורה מרבים - כן התוצאה עצמתית יותר, לא בצורה סימטרית.
בנו של ה"שפת אמת" מבאר את הפסוק בצורה מעניינת

חיילי האיוב יצטרפו ללגיננו של מלה וירדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו (כו, ח)
לכאורה החשבון לא מובן, וכמו שכתב רש"י: "וכי כה הוא החשבון, והלא לא היה צריך לומר אלא מאה מכם שני אלפים ירדפו? אלא, אינו דומה מועטים העושים את התורה למרבים העושים את התורה."
ה"שפת אמת" זצ"ל שואל: אם התורה כתבה ומאה

ועל פי זה מלישב גם את שאלת אביו: "ורדפו מכם חמשה מאה" - בתחלה חמשה מישראל רודפים אחרי מאה ומכניעים אותם. אותם מאה, הרואים את עצמתם של ישראל, ומזהים שהעצמה באה מתורה מעלתם הרוחנית מכח למוד התורה וקיום המצוות, משתכנעים לתקן את מעשיהם, להאמין בבורא ולקיים מצוותיו וחקותיו,

והם מצטרפים ללגיונו של מלך. עכשיו, אותם מאה יהודים 'טריים', יוכלו להכניע רבבה. מדוע? משום ש"במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם עומדים" (ברכות לד ע"ב).
(רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א - נאה דורש)

בְּדֶרֶךְ רִבּוֹתָנוּ

התוכחות הן ברכות

וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה (כו, יד)

הזהר הקדוש מביא דבר שבשכל הפשוט שלנו אי אפשר להבין אותו, קשה להאמין בו, אבל אנחנו מאמינים בני מאמינים שאם התנא האלקי רשב"י אמר אותו - בודאי שזוהי האמת לאמתה.

הזהר הקדוש אומר, שכל הקללות, בין של פרשת בקרתי ובין של פרשת כי תבא, הן בעצם ברכות חמות ועמקות שהקב"ה מברך את עם ישראל, אלא שהוא אמר אותן בהסוואה.

האדמו"ר בעל ה"שפע חיים" מקלוז'נבורג וצ"ל ה"ה" ה"בעל קורא" בתורה מדי שבת. כשהיה קורא את הקללות, קרא אותן בערגה, במנגינה ערבה, עד כדי כך שהשומעים התרגשו במיוחד, והרגישו כאילו הן ברכות. הוא, שאבד בשואה את אשתו ואחד עשר ילדיו ולמרות זאת היה פיו נוטף בטוויי אמונה - ידע היטב מה הן קללות, וכשהיה קורא אותן בתורה, הרגישו כלם שהוא קורא ברכות.

בְּאֶחָת הַשְּׁבִתוֹת שֶׁקִּרְאוּ בְּפִרְשַׁת הַתּוֹכְחָה, הָיָה בְּבֵית הַבְּנִיָּסָה שְׁנֵי חֲתָנִים, יְתוּמִים מְאֹבָא וְאִמָּא, שְׂאֵת שְׁנֵיהֶם לָקַח תַּחַת חֲסוֹתוֹ, גִּדֵּל אוֹתָם וְכַעַת הַשִּׁיאָם. שְׁנֵיהֶם צְרִיכִים לְקַבֵּל עֲלֵיהָ לַתּוֹרָה בְּשֶׁבֶת הַזֹּאת. לִפְנֵי הַתַּפְּלָה הוּא נֹגֵשׁ לְאַחַד מֵהֶם וְאָמַר לוֹ: "אֲנִי רוֹצֵה לְתַת לָךְ הַיּוֹם אֶת הָעֲלִיָּה שֶׁל הַתּוֹכְחָה".

האדמו"ר בעל ה"שפע חיים" מקלוז'נבורג וצ"ל

"רבי!" פרץ החתן בבכי, "איז לי אבא, איז לי אמא, וגם לא אחים ואחיות. חסר לי עוד קללות על הראש?"
"תאמין לי", אמר לו הרב'ה, "אני רוצה רק בטובתך".
אך הוא סרב.

אי אפשר כמוכן לדון אותו. מדבר בבחור שרחמנא ליצלו אבד את כל אשר לו. הוא פחד לקבל עליה שיש בה קללות.

הרבי נגש לחתן השני ואמר לו: "אני רוצה לתת לך היום את העליה של התוכחה".

"אם הרב'ה מבין שזה מה שטוב בשבילי - מקבל עלי", השיב. וכך היה: החתן השני קבל את העליה של

הקללות, והחתן הראשון עליה אחרת.

עברו שנים. שניהם הקימו ברוך השם בתים מפארים בישראל. מדבר בשתי משפחות ידועות. לשניהם ילדים מצלחים בכל קנה מדה, אלא שאצל האחד תורה וגדלה התאחדו במקום אחד, והוא עשה חיל גם במסחר, ואלו השני זכה לתורה, אך פרנסתו היתה דחוקה.

משנהתגברו אצלו הקשיים בפרנסה, נכנס עם קויטל לצדיק, הרב'ה מקלויזנבורג, וספר לו על קשייו.

אמר לו הרב'ה: "אתה זוכר שבשבת בה עלית לתורה בקושי לתת לה את העליה של התוכחה, וסרבתי? ידעתי שאין לה אבא ואמא, אחים ואחיות. ידעתי שעברת חיים קשים, ורציתי שלכל הפחות מכאן ולהבא יהיו לה חיים קלים, אבל אתה סרבתי. אין לי טענות כלפיה, אבל אני רציתי. החתן השני, שקבל את התוכחה זכה שאצלו הכל פורח ומשגשג."

רבתי! זה ספור שמיימי אין לנו בו הבנה. אבל, כאמור, אנחנו מאמינים בדברי הוהר הקדוש שאמר שהתוכחות הן ברכות.

(רבי אהרן טויסיג שליט"א - נאה דורש)

חשיבות השמירה על ישוב הדעת

והפקדתי עליכם בהלה (כו, טז)

הקללה הראשונה, שפותחת את שרשרת הקללות שבפרשה, היא ה"בהלה". הבהלה היא המפתח והגורם

לכל הקללות שבאות בעקבותיה. כשאדם מבהל, מתרוצץ סביב עצמו, ולא יודע מה לעשות - הוא חשוף לכל המרעין בישינו שסביבו. מי שיש לו שלוה ומנוחת הנפש, יכול לשקל בהגיון את שעליו לעשות, ולהתגבר על המארעות הפוקדים אותו.

האדמו"ר רבי אהרן מפעלזא זצ"ל הנהיג קהלה של אלפי חסידים לפני השואה. כשפרצה השואה, קציני הגסטאפו התאמצו מאד לתפס אותו. היה צרה לשלם חצי מיליון דולר לאלוף הונגרי כדי שיבריח אותו את הגבול.

רבי אהרן ישב במושב האחורי, יחד עם אחיו והאלוף הונגרי. שניהם נאלצו לגלח את זקנם, ללבש בגדים של קצינים הונגריים, ולחבש כמתת קצינים לראשם. והנה לפתע, במהלך הנסיעה, רבי אהרן הורה לעגלון לעצור. הנהג והקצין הגרמני נסו להסביר לו שכל שניה היא גורלית, וזוהי סכנת נפשות גדולה לעצור ולהתעכב במקום. כל יחידות העלית של הגרמנים הרי מחפשים אחריו... אבל רבי אהרן נותר בשלו: "אני מצוה לעצור. עלי לרדת מהעגלה."

רבי אהרן ירד, התבודד בצד למשה כמה דקות, וחזר לעגלה. לפליאת היושבים הסביר:

"הרגשתי שמרב לחץ אני מאבד את ישוב הדעת שלי. אני יודע שמה שיכול להציל אותי, בעת שכזו, הוא ישוב הדעת. בהעדר ישוב הדעת, כשאני נמצא במצב

של בְּהִלָּה, אינני יכול לתפקד ולקבל החלטות נכונות
מה עלי לעשות. הייתי חיב, אפוא, לרדת מהעגלה,
להרגיע את נפשי על ידי התחזקות במדת הבטחון,
ורק כֹּה יכול אני להמשיך בנסיעה".

התוספות הארפיים ביותר בש"ס נמצאים במסכת בבא
קמא בדרף ע"ו. שורה אחת של גמרא - ותוספות על
כל העמוד... החיד"א כותב בספרו "שם הגדולים"
דבר מדהים, שאם התוספות הללו כתבו לילה אחד
לפני שהצלבנים שחטו אותם. מבהיל על הרעיון! הם
ידעו שהם הולכים להשחט, ובכל זאת לא אבדו את
הראש. הנה להם ישוב הדעת לחבר כאלו תוספות
ארפיים...

ה"אמרי אמת" מגור זצ"ל נסע פעם בעגלה. לפתע אבדו
הסוסים את עשתונותיהם והם פתחו בדהרה במורד
ירידה תלולה מאד. כל מאמציו של העגלון ליצב את
דהרתם עלו בתהו. החסידים, שישבו בעגלה, נתקפו

חרדה: היו שהחלו לומר ודוי, היו שצעקו בהיסטריה
"שמע ישראל", והיו כאלו שקראו תהלים בקולי קולות.
והאדמו"ר? נותר יושב רגוע.

לפתע הגיעו הסוסים לפניה, והם האטו את דהרתם.
כל היושבים בעגלה נשמו לרוחה. הסכנה חלפה.
שאלו את האדמו"ר: "כיצד שמרת על רגע וקר רוח?
הרי היית בסכנת חיים! יש לך משפחה, ילדים..."

השיב האדמו"ר: "מי שהולך על רצפה ישרה וסבור
שהרצפה הישרה והיציבה היא שמחזיקה אותו - אכן
כשהוא מגיע לרצפה עקמה, מתנדנדת, נתקף בפחד.

**אבל מי שגם כשהוא הולך על רצפה ישרה יודע
שהקב"ה שהוא רוקע הארץ על המים, הוא שמוליך
אותו ומחזיק אותו - לא מפחד גם כשהרצפה עקמה.**

**הוא יודע שאותו קודשא בריה הוא שמוליך אותו
על הרצפה הישרה - יוליה אותו על הרצפה העקמה.**
(רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש)

**מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il**

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ושלחו אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ